

Kálaad ashúshwóógú Pwôl nyə á cilə Timotê yé Isâ í dúgyá nə kálaad ashúshwóógú mə Pwôl shú má Timotê yí

Timotê nyəəngú nyə á bə shilə Yúden, sóəngú mwâ Gərêk. Ja Pwôl nyə á ngə sá njəənd yé ábēē wə nyə á kwey Timotê ngwála á Listrə, shí bwə ngə jôw múús ná Turki yí (Mis 16.1). Nji bwə á bwəma cínəng yí, Timotê nyə á shwal bə ngwól múúd gwoong mə Pwôl. Nə okálaad obá Pwôl nyə á cilə Timotê wá, nə nyəəng nyə á cilə Titus yé búsə wáŋ mbwoomb bwə jów ná «okálaad ə məwíł səənz». Bwə jôw bwo ntó nəcé búsə nə məcwûŋ shú óbaagələ ó incwəmbə nə bóól ótówe ə shwóg wá Dɔ.

Timotê ashúshwóógú jisə nə mánkəw məbá:

- (1) Minjígúlá mí dúgyá nə Dɔ dēsh nə otówe ə shwóg myá (milúú 1-3).
- (2) Məmpándí Timotê mə jálá nə bɛ shú ná iséy byé í kyéyug mpwogé má (milúú 4-6).

Pwôl nyə ashígé ngə jii ná Dɔ nə otówe ə shwóg bwə ngág nə bɛ məççç nda mimbwaamb-julə; nyə á yida lwó ná bwə ngág nə sá isâ nə jɔ lâm, bwə ngə ságusə Kríst muud má yíl sé míkwám dí yé (2.3-6).

¹ Mə Pwól wə mə cílá kálaad éga. Mə jì *muud lwámá mə *Kríst Yésus. Nyə Kríst sə ηgə bwánd nə búgə yé, bá Cugye wúsú Zembî wə bwə á ηwa cígúlá nə mə bəg muud lwámá.

² Mə cílə wo Timotê fwámé mwân waamə mə á byá cug krísten dí yé. Zembî Sósηgú bá Cwám̄ba wúsú Kríst Yésus bwə ó sá wo mpaam, bwə ó gwág wo cey lámád, bwə ó sá námə nə wo cūgəg mpwogé.

Minjígulá myá m̄shīgā mí shínúg

³ Ja mə á ηgə kə Masedwân yí, mə a yáág nə wo ná wo jíg Ifêz. Í á bə shú ná, buud bwə ηgə jíguli minjígulá mishús n̄η wá, wo tálúg mpéndí nə bwə kú ná kwo jíguli mínjígulá myəηg. Jígú n̄η, wo tálúg bwo mpéndí nyəηg.

⁴ Gúl sâ jí námə ná, nə mikanda, nə l̄lə mábyêl nə l̄ l̄ l̄ kú nə m̄shíné*; tálúg námə bwo mpéndí nə bwə kú də kənd m̄lâm mbií isâ byəηgúđ. Isâ byəηg í ádé kwínd múúd nə muud b̄g tédúgá mə Zembî. Í yidá də shwambulə búúd nə bwə dúg s̄ηusa mákâl.

⁵ Ja mə lás ntáni yí, mə ηgə j̄i nə obúgula bwə b̄g nə fwámé c̄elí. Muud jí nə lám fúbán, lám nə s̄áj, búgə jé kú nə məkəη yé, nyə wə mə də c̄el búúd

1:1 muud lwámá: 2.7 **Cugye:** Tit 3.4 **bwánd nə búgə:** Kol 1.26-27

1:2 Timotê: 1Kr 4.17 **mwân waamə:** 1Kr 4.15; 1Te 2.11; Tit 1.4

1:3 Ifêz: Mis 20.1 **buud bwə ηgə jíguli minjígulá mishús:** 4.1-10; 6.3-5, 20-21; 2Tm 2.16-18, 23-26; Tit 1.10-16; 3.9-11 **1:4** 4.7; 6.20;

2Tm 2.16, 23; 4.4; Tit 1.14 * **1:4** Oyúden bwə á də baagula mábyêl máη micilyá, də l̄ micilyá myəηg m̄səon, sâ jəηg wə Pwól ηgə ban na yí. **1:5** 1.14, 19; 2.15; 4.12; Rom 12.9; 13.10; 1Kr 8.1; Gal 6.10; 2Tm 1.3, 13; 3.10; Tit 1.15

fwámé cεel yé, váál cεelí jɔɔŋg wé má jíí ná bi bóǵ nə ndí yí.

⁶ Bóól búúd bwé á má yíl mílâm jɔ mínjígúlá míníd, bwé á má kə cwagɥwa bɛ dúlɔ lás mbεε ílís-lís kú nə shwóg kú nə shug.

⁷ Bwé ηgə jíí ná buud bwé ηwág bwo nda *Onkume ó mǎcεε má Zembî, njí í njúl ná bwé aŋgê nə wámbulə sâ bwé ηgə ci yí, kú wámbulə sâ gwáméfwó bwé ηgə lás nə inkáŋ yí.

⁸ Sá báá sá ηgə mpu ná mǎcεε mǎsə jɔjɔ sâ ja múúd mǎ bálán nə mwo mbíí í jála yí.

⁹ Nda jíí ntó ná, sá dúgá mpu ná mǎcεε má áshígé tálw shú múúd jí tútəlí yé. Mbô. Má á yida tálw shú búúd bí kú bísh mǎcεε wá, nə buud ɔ málwâ, nə buud bí kú bísh Zembî wá, nə bóól osóɔɔ ɔ *mísám, nə buud búśá kú gwɔɔ Zembî wá, nə bɔɔŋg bwé ηwá ísâ í Zembî zhizhe nə zhizhe wá, nə búúd bwé gwú ósóŋgá wá, nə bɔɔŋg bwé gwú ónyɔɔŋgâ wá, nə bóól ógwúl ɔ búúd bēsh.

¹⁰ Mǎcεε má á tálw námá shú búúd ó jaŋga, nə budúm bwé sá íland nə bóól búđúm wá, nə buud bwé kúshá kənd bóól míkwám dí wá, nə obwiingye ó íjɔɔ, nə bɔɔŋg bwé kéén jíí ná má Zembî mǎshígád wá. Mǎcεε má á tálw shú sâ jēsh í lúmbali nə fwámé njígúlá yí.

¹¹ Fwámé njígúlá wɔɔŋg í ηgə bɛ jɔjɔ lân má Zembî á milwané búúd bwé dɥ ságusə ná nywáá má jəla yé. Jɔjɔ Lân wɔɔŋg wé bwé á yə mǎ ná mǎ zág ηgə bwiing yí.

1:6 1.4; 6.4, 20; Tit 1.10 **1:8** Rom 7.12, 16 **1:9** Gal 5.19-21

1:10 4.6; 6.3; 2Tm 1.13; 2.2, 15; 3.14; 4.2-3; Tit 1.9; 2.1, 7-8 **1:11**

1Te 2.4

Pwôl ηgə yə Yésus akíba

12 Mə ηgə yə Cwám̄ba wúsú *Kríst Yésus akíba, nyə muud nyə a mə ləlushi mə yé. Mə yə nyə akíba nəcé nyə wə nyə á kwey ná a ji nə ηkul jee shwu nyúul nə mə, a mú sá ná mə bég nyə sóol məsáal.

13 Í njúl nó mə á d̄u bul jág lás nə nyə yág, mə á d̄u jugashi buud bé mə njúl ηkí jág gwɔ̄ lâm; n̄ji, nywáá nyə a mə bwíig mə né ηkwon̄jú nəcé mə á ηgə sá isâ byəɔ̄ng jág d̄i, mə kú nə búgá.

14 Cwám̄ba íshé nyə a mə sá mə mpaam ntɔ̄ mín̄ji, nyə a mə sá ná mə bég nə búgá, nə c̄eélí í ηgə zhu wə Kríst Yésus.

15 Ciyá ga jí abúgálág, sé mə jəlá nə magulə gwo sá bēsh: jí ná, Kríst Yésus nyə á zə shí ga dí zə cug ósól ɔ̄ *mísém; ósól ɔ̄ mísém bəɔ̄ngá d̄i, mə wə jí áshúshwóógá.

16 N̄ji, Zembî nyə á bul gwág mə ηkúηkwón̄jálə shú ná jɔ̄ lâm mə Kríst Yésus í nyínúg mádí, mə mú bə yuug shú búúd bwé bá *búgula mwôw mə ηgə zə má, yuug ná bwé bá lág cug á kandugə kandugə.

17 Buud bwé yág N̄jwú-buud á kandugə kandugə gúmá. Zembî nyə abúle bwelɛ yə yé, Zembî jí kú nyîn nə mísh yé, á jí Zembî n̄ji nyə ηgwúd nə ηgwúd yé, a ηkén̄wag kandugə á kandugə. Amen.

Gwánág jɔ̄jɔ̄ gwáná

18 Timotê mwân waam, mə zə yə wo nyíga mpéndí bɛ̄ nə iciyá *búúd ɔ̄ mícúndé bwé á ci shú

1:12 2.7 1:12 Gal 1.15-16 1:13 Mis 8.3; 9.1-5; 1Kr 15.9; Gal 1.13 1:14 1.5; 1Kr 15.10 1:15 Luk 15.2; 19.10; Rom 5.8 1:16 Ifz 3.7-9; Kol 1.25 1:17 Rom 16.27 1:18 4.14; 6.12; 1Kr 9.24-25; 2Tm 4.7-8; Yúd 3

dwó yág yí. Iciyá byɔɔŋg í ó yé wo ŋkul ná wo gwánág jɔjɔ gwáná.

¹⁹ Ngagú nə gwána wo mbíd búgá, wo njúl nə lâm ná sán. Bóól búúd bwé á mé dɛ ban dúlə gwágúlə lâm ná ndéé búgá jáŋ í á mé nyasula nda byóól í dɛ búg ŋgwɔɔ ná.

²⁰ Imene bá Aləguzándrə búse sámbá búúd jɔɔŋgúd; mə a mé cwámbələ *Sátan bwo shú ná bwé ŋwág ŋjígúlá ná bwé nda ná bá bwεε *lás nə Zembî bwaasúlə mpu.

2

Dɛ sá májəgula shú múúd yêsh

¹ Sâ mé ŋgé tééd fwo yáág nə ndí yí jí ná, obúgula bwé dúg kə nə miŋgwóómbúlú wé Zembî, dɛ jəgula nə nyə, dɛ gwáamb nyə isâ, dɛ lɔ nyə. Bwé dúg sá ntó shú búúd bêsh í,

² shú ójwú-buud nə shú búúd bêsh bí nə miŋkwón wá. Sâ jɔɔŋg í é sá ná shé cágəg nə shεε, kú nə intúgúlí, nəcé cágələ cug í yé Zembî gúmé yí, nə cágələ mbií cug í jála yí.

³ Ntó jí jɔ sâ, Cugye wúsú Zembî mə gwág nywa ntó.

⁴ Á jii ná buud bêsh bwé dúgúg cug, bwé mpu óbúbélé.

⁵ Nəcé, Zembî jí nji ŋgwûd, líí-nji námé ŋgwûd mpédúgá Zembî bənêŋ buud, líí-nji jɔɔŋgú jisə muud, nyə wé Yésus-Krîst.

1:19 1.5 **1:20** Imene: 2Tm 2.17 *Aləguzándrə*: 2Tm 4.14 *Sátan*: 1Kr 5.5 **2:1** Ifz 6.18-19; Flp 4.6 **2:2** Esd 6.10 **2:3** Tit 3.4
2:4 Eze 18.23; 2Tm 2.25-26; 2Pr 3.9 **2:5** Mbá 6.4-5; 1Kr 8.6; Rom 3.29-30; 10.12-13

6 Nyə wə nyə á yána cug jé shú ná buud bēsh bwə bəg ofulí*.

Nyə á sá sóólúgú wəɔŋg námə fwála í á jəla yí,
zə lwó búúd ná Zembî ŋə jii ná bēsh bwə dúgúg cug.
7 Shú dɔɔŋg wə Zembî nyə a təl mə mbwiŋgye lân yí,
nyə a sá ná mə bəg *muud lwámá, á yə mə mbag ná
mə jígúlig ikúl í cúgέ *Oyúden yí obúbələ́ bwə jəlá
nə *búgula wá. Búbələ́ mə aŋgə nə bwiŋg ijə́.

Cug búdúm nə budá dɔ́ dī

8 Mə ka jii ná budúm bwə dúg sá məjəgula kúl
jēsh. Bwə dúg jəgula bwə ŋgə bān məbwə wə Zembî,
məbwə mə njúl kú nə məbyaagula. Bwə dúg sá ntó
kú nə mpimbə, nda nə məzhuzhuŋwa.

9 Mə jii námə ná budá bwə dúg bwáád mbií í jəla
yí, mimbwéedí mpu shweel nyúul, kú bə mí asó
mísh; bwə nda də síya mífind mí ázəgá-dúg, nda də
bwáád ísá í or, ŋkí ntəg oŋkaaw ó álal-kus, nə ivuŋgá
nə mikáándé mí álal-kus.

10 Bwə dúg bwáád mímbwéedí mí jəlá nə budá
bwə ŋgə cugə cug məgwág nə Zembî wá; mimb-
wéedí myɔɔŋg wə jəjə mísóólúgú.

11 Mudá mə jəlá nə də ŋwa njígúlá a njúl kúl-kúl,
kú bwɛɛ bān líu.

12 Mə ayəyé múdá ŋkul ná a jígúlig, ŋkí ntəg ná a
jwúg nə mudúm. A dúg ji kúl-kúl.

2:6 Mak 10.45; 2Kr 5.15; Gal 1.4; Tit 2.14; 1Yn 3.16 **fwála í á jəla**
yí: Gal 4.4; Tit 1.3 * **2:6** Bwə á də jəna ŋkúmba tŋh shú ná ŋkúmba
kwám í bəg fulí. Tŋh nyɔɔŋg wə Yésus nyə a jəna nə cug jé shú búúd
bēsh yí. **2:7** muud lwámá: 1.11-17; Gal 1.1; 2.7-8; Ifz 3.7; 2Tm 1.11
2:8 1Pr 3.7 **2:9** 1Pr 3.3-5 **2:10** 5.10 **2:11** 1Kr 14.34

¹³ Jí ná, Adam wá Zembî nyə tééd sá yé, Ifa ka zə bə mpúsa.

¹⁴ Adam ntâg dí nyə á magulə məshügâ. Mudá wá nyə á magulə məshügâ, a mú caam mócεε.

¹⁵ Nji, mudá mə bá *dúg cug nə byálə á bá byá yí. Nji, í bá jii ná a bág nə zény búgá, nə zény ccelí, nə zény cugálə mbií Zembî mə céel yí, a mbíd lâm ájjilê.

3

Sâ í dúgyá nə otówe ə shwóg wâ Dɔ yí

¹ Sâ jí kú nə məshwán wá ga: ηkí muud mə gwág yéesh ná a sá séy dúlə fála *Dɔ mə Zembî, jɔjɔ mpwóombú iséy wá múúd wəηg ηgə jii ni.

² Í ka jii ná tówe shwóg bág kú nə sâ á jumág, a bág ηgwûm mə múdá ηgwûd; a bág muud mə də cunal iyéesh yé, a də shimal ísâ, a mpíya nə gúmá, a bág muud mə də mpu ηwa ójóη yé, a njúl nə a ji nə ηkul mpu jíguli.

³ Nyə ajéláyé nə bə ηgule məlwəg, kú bə múúd mándá; a yidag bə kú də yâ, kú bə múúd icwoomb. A bág kú ccel *mwaanê.

⁴ A jalá nə sá ná njów búúd yé í kyéyug jɔjɔ kuú njənd, bwán bé kú nə məbún, bwə ηgə cugə mbií cug í jála yí.

⁵ ηkí muud mə yidá bə kú mpu sá ná njów búúd yé í kyéyug jɔjɔ kuú njənd í, ntədəlé nyə é mpu kweemb Dɔ mə Zembî yé?

⁶ Muud mə fála Dɔ yé nyə ajéláyé nə bə múúd ηgə ndəm *búgula yé, nəcé nyə á bá ηwa nyáméfwó nda gúl məma sâ, a mú bə kú ná mpu nda á fálág Dɔ ná,

ná ndeé a mú bwəma nə intúgálí Njwû məjamb nyə á bwəma nə ndí yí.

⁷ A jəlá námə nə bə váál múúd dí ná buud bwə cúgé Dɔ dí wá də lɔ nyə né jɔ múúd; ntó, nyə abúle bwəma nə mpyóŋ ná ndeé a biil láám bə má Njwû məjamb dî.

Sâ í dúgyá nə ojaákwon yí

⁸ Námə mbií ŋgwûd wəŋgá, *jaákwon mə jəlá nə bə nə jɔ fúlú, a nda də lás sâ ŋgwûd mimpu mimbá; nyə ajəláyé nə wá lúu məlwəg dî, a nda də sɔ *mwaanê nə məcií míshúd.

⁹ A jəlá nə magələ *ndímba a búgə lâm á fúbánúd.

¹⁰ Muud mə céél bə jaákwon ntó yé, í jî ná buud bwə fwóg faas váál múúd á jí yí; á ká bə kú nə sâ á jumág í, a mú ka sêy séy jaákwon.

¹¹ Budá* bwə jəla námə nə bə nə jɔ fúlú, nda də ci búúd iciyá í bəwúlí bwo milâm yí, bwə mpúg də cunal íyéesh byáŋ, bwə bəg ə abúgúlag məzhií mēsh.

¹² Jaákwon mə jəlá nə bə ŋgwûm mə múdá ŋgwûd, bwán bə kú bwεε bân mílúú, a jəlá nə sá ná njów búúd yé í kyéyug jɔjɔ kuú njəond.

¹³ Bəŋg bwə sá ísəy byáŋ váál í jəlá wá, buud bwə é ŋwa bwo nə məjilə. Búgə bwə ŋgə *búgəla Yésus-Kríst yí í é sá ná bwə dúg lésha nə buud kú nə ifwaas.

¹⁴ Mə ŋgə cilə wo kálaad éga nə búgə ná mə wál bá zə nûŋ.

¹⁵ Njî, ŋkí mə bə kú lεl zə, kálaad éga nyə e sá ná wo mpúg kuú njəond í jəlá nə muud á njów mə

3:7 2Kr 8.21; Mis 6.3 **3:11** Tit 2.3 * **3:11** Na jî nə ŋkul bə búdá ó ójaákwon, jí námə nə ŋkul bə ójaákwon ó ábudâ. **3:15** Ifz 1.23; 2.19-22

Zembî yí. Njów má Zembî wəɔŋg wə Dɔ má Zembî á kuwô í ŋgə shúgə ŋgə baagulə obúbálé yí.

¹⁶ Haaw, kú nə məshwán, mpúyá búgə í ŋgə yə sá yí wí məma ndím̄ba ánún̄i.

Kríst nyə á zə byêl muud,

Ŋkɛŋkɛ Shíshim nyə a lwó nə a ji tátəlí,

*wəɛŋgəles bwə á beny nyə,

cúndə yé í á má s̄y ílwoŋ í búúd byêsh d̄i,

ncúlyá buud bwə á má búgəla nyə wa shí mishwun,

Zembî nyə a b̄an nyə gwôw, yə nyə gúmə jé.

4

Gwánáŋ ni ibów-bôw

i mínjígúla

¹ Ŋkɛŋkɛ Shíshim ŋgə ci nə s̄aŋ s̄aŋ nə mwów má áməzhúgúlá d̄i, bóól búúd bwə bá yíl m̄ilám ís̄á í dúgyá nə búgə yíid, bwə yidá kə sá mágwág nə míshíshim mí másh̄iḡá, kə ŋgə bɛ minjígúla mí mínjumbálu.

² Bwə bá kə ŋgə cwagəwa bɛ mikaand mí ijóó búúd ɔ kwába bwə bá d̄u sh̄iḡ bwə nə ndí myá. Buud ɔ mákəŋ bəɔŋg iwushí í á má nada bwo lámúd nda məȳiḡyé múúd nyə a lánd nə ŋkwánz ágúgwô* má.

³ Bwə tál búúd mpéndí nə ci muud kú b̄a; bwə cilushi búúd bíl íd̄aw, í njúl nə Zembî nyə á té byo shú búúd ɔ abúgúlág bwə mpú obúbálé wá nə, bwə d̄ug d̄ə byo nə akíba.

3:16 Mat 28.18-19; Mak 16.19; Yuá 1.14; Mis 2.33; Ifz 1.20-21; Flp 2.6-11; Kol 1.6, 23; 2Tm 4.17 **4:1** 1.10 **4:1** 2Tm 3.1 * **4:2** Bóól bwə ci nə: «Milám mí á má bimbəla bwo». **4:3** b̄a: 1Kr 7.1 **íd̄aw**: Mət 9.3; Rom 14.2; Kol 2.21; Heb 13.9 **akíba**: Rom 14.6; 1Kr 10.30

4 Sâ jêsh Zembî nyə a té yí jí ñkí nywa; kú nə tɔɔ sâ í jálá nə myeesh yí; í jii nji ná sá dúg yə Zembî akíba shú sâ jêsh sá má ñwá yí.

5 Nəcə ná, nə Milású mí Zembî, nə məjəgula í du sá ná isâ byêsh í bág inķēñķē í isâ.

6 Jíggúlíg ómínyəñû bwô ó abúgúlág isâ íni, ntó nyə e lwó ná wo jí jəjə sóol məsáal mə *Křist Yésus, bwé á wíł wo nə jəjə íciyá í búgə nə fwámé njíggúlá, wo ñgə námə mpu bę njíggúlá wəñg.

7 Dugú ban mbií míkanda ícwúcwúúl í búdá í du kənd, míkanda mísé kú bísh Zembî myá. Yidagú wá ñkúl ná wo ñgág nə cugə cug í yə Zembî gúmá yí.

8 Igwiimbí í du lələshi nyúúl yí bí nə búbaalé mfíí bíbíyá. Cug í yə Zembî gúmá yí, jáá jí nə mfíí məzhií mêsh, ñkaagə njúl námə ná muud mə cúgə cug jəñg yé, nyə é cugə mpwogé ja gaád, a kə námə bá cugə mpwogé jəñg cug í ñgə zə yííd.

9 Ciyá ga jí abúgúlág, sá má jəlá nə magulə gwo sá bêsh.

10 Ciyá jəñg jí ná, sá ñgə wáduga ñgə gwána nəcə sá ñgə bwánd nə búgə ná Zembî á kuwó mə bá lə sâ sá ñgə sá yí. Zembî á kuwó wəñg wá jí cugye á buud bêsh, bul bə ná ndéé obúgula.

11 Isâ wó jəlá nə jígguli búúd wé íni, wo ci nə bwo ná bwé bég minjíggúlá myəñg.

12 Muud nyə ajəláyé nə mpyêny wo ná wo jí mwántombú. Yidagú sá ná obúgula bwé ñwág yuug wódí, yuug lésú á mpu, yuug kuú njənd, yuug cəlí, nə yuug cug á kú asíy-síy.

13 Té má afwóyé wóós yí, wo ɔ wá lúú dúlɛ lɔ micilyá mí Zembî íseɛŋgyád. Wo ɔ wá námé lúú dúlɛ sá ná obúgula bwé bág nda teeg mányúul, wo wá lúú dúlɛ jíguli bwo dî. 14 Zembî nyə á yə wo ŋkul nə fag ja *búúd ɔ mícúndé bwé á cúndə, ocúmbá buud bæd wo mæbwé lúúd yí; wo nda bæeg ŋwa yána má Zembî dɔɔŋgú nda zhizhe.

15 Kændúg lâm ísâ íníd, wo wá lúú sáal dwô dî, buud bêsh bwé dúgúg nda wó ŋgé bugaban ná.

16 Wo ɔ mpú baagusə cug gwô, mpu baagusə mínjígulá wó ŋgé jíguli buud myá. Nadagú mínjígulá myɔɔŋgúd. Wó ká sá ntó, wo é cug wóméfwó, wo cug námé búúd bwé ŋgé gwágulə wo wá.

5

Lásúla nə buud bwé sá íwushí wá

1 Nkí í wóós né wo lámúsá nə cúmbá muud íí, wo kú ŋkáánd nə nyə, wo ɔ lás nə nyə tâŋ nda shwóóŋgú. Wo ɔ du námé lás nə mæncwámá tâŋ nda omínyɔŋgú bwô,

2 lás nə ocúmbá budá tâŋ nda onyɔɔŋgú bwô, mæsás tâŋ nda okóól bwô, nə kúlúgú í jéla yí.

Sâ í dúgyá nə mikúsá mí búdá yí

3 Wo ɔ kweemb míkúsé mí búdá mí cúgé ná nə jígúwé myá.

4 Kúsé í ká bæ nə bwân nə onta, bwé jəlá nə tééd fwo jíg dúlɛ cugə nə buud ɔ ŋjów bán nda Zembî má jíí né; bwé mpúg ná wíflúla obyól bán bwé á wíil bwo yí wúsə mpwéla bwé jəlá nə nyiŋg yí.

⁵ Kúsé múdá í má mpu lág kú ná nà jígúwé yí í ða kænd búg jêsh wá Zembî. Mbií kúsə wəŋg í ða jəgula nə Zembî bulú nə mwásə ða gwáamb nyə kwíindyá nda káád.

⁶ Shú myəŋg míkúsə mí búdá mí ηgə ná bə mənywa mé cəg myá, bwə mpúg ná bwə tɛm bə míkúwó, bwə mé yə.

⁷ Kalagú míkúsə mí búdá məlábúgá mága shú ná bwə cúgəgú kú nə məjumâ.

⁸ Nkí muud mə bə kú kweemb búúd bə, ná ndéé buud ə njów yé ntəg íí, nyíni múúd mé kílya búgə jé, a mé bə mbúwúlú ntə *hááden.

⁹ Shú ná wo cíləg kúsə múdá sámbá á mikúsə mísəən mə jálá kweemb myá ði, í ji ná kúsə wəŋg í bəg nə mimbú tééd məwúm məsaman kə gwəw; í ji námə ná a bəg kúsə í á bə nə nji ηgwúm ηgwúd yí.

¹⁰ Í jii námə ná a bəg ná nyə a shí ða sá jəjə mísóólúgú mí ðúgə nyín, a bəg ná nyə á mpu jígúli bwán bə, nyə á ða lág búúd nyédí njów, ða gusa búúd ó Zembî məkuú, ða kwíind intágúlá-ntágula í búúd. A bəg ná nyə á ða sá fwámé mísóólúgú mimbii.

¹¹ Wo nda magulə cílələ míkúsə myá məsás; nəcé myân, iyéesh byán í ða gwúm, bwə mú ηgə yəw sálə sáal mé Zembî, bwə mú bə nə yéesh ná bwə kə məbáád.

¹² Ja nyân mə sá ntó yí, a mé byaagulə, nəcé a mé ntə nkəl nyə á təl ná á ji fwó yé.

¹³ Bwə ða bə cíŋgú, bwə mú kú ná nyiŋgə sá təw sá, nji ηgələ jəla mínjów minjów; jələlə wəŋgú kú

ntâg bæ nji ná bwé cúgé nə sâ má sá, nji bwé fwáfula, bwé wá mimpu ízhaa ísád, bwé ci icigá-cígə.

¹⁴ Gwé wá jí ná, má yidá jii ná kúsá wí sás yí í kág báád kə byá bwân, baagulə njów bâ mpwogé shú ná buud bwé ngé lúmbali nə sá wá bwé bág kú nə zhií mə cí sá sâ ábúbôw.

¹⁵ Má ci ntó nəc é bóól ηkí bulya bwé má bwey wú fwámé zhíid kə bɛ zhií mə *Sátan.

¹⁶ ηkí ηgwól mbúgula á mudá ji nə mikúsé nyádi njów búud dí, í jii ná a ηkényúg mbag á mikúsə myəəngú shú ná í nda nyingə bæ mbag á *Dɔ má Zembî. Dɔ í ηkényúg mbag á myəəng mí kú nə jígúwé myá.

Sâ í dúgyá nə otówe ə shwóg wâ Dɔ yí

¹⁷ Ocúmbá buud bwé ngé mpu kyey nə Dɔ wá bwé mpíyá nə gúmá ikóómb íbá, ná ndeé bəəng bwé má wá mányúúl bwiingúə jɔjɔ kéel nə jígúúúə óbúgula dí wá.

¹⁸ Kálad Zembî ηgə ci ná: «Wo nda fad nteny mpu ja í ηgé nyaal mpumá ηgélə lwáál nywo yí», a nyingə námé ci ná: «Sóol məsáal má jəlá nə bæ nə myána.»

¹⁹ ηkí bwé zə shwəman ηgwól Acúmbá muud á Dɔ má Zembî, wo é jisə magulə shwəman jəəngú buud obá ηkí ólóol bwé má fwo bwiing mpu ηgwúid.

²⁰ Bəəng otówe ə shwóg bwé sá *sám wá, wo lás nə bwo tám buud; sâ jəəng í é sá ná bóól bwé bág nə ifwaas.

²¹ Má ηgə ci nə wo mísh má Zembî dí, mísh má Yésus-Kríst dí nə mísh má *wəəngəles Zembî nyə

5:14 1Kr 7.9 **5:17** 1Te 5.12 **5:18** Mbá 25.4; Luk 10.7; 1Kr 9.9, 12-14 **5:19** Mbá 19.15; Mat 18.16; 2Kr 13.1 **5:20** Gal 2.14; Ifz 5.11

a féesh wá dí ná, wo ɔ bɛ mínjígulá míni, kú kə ɲkəɔmá, kú yag múúd mpwoombá.

²² Wo nda jigɛwa bəd múúd məbwá; wo nda kə wá nyúúl ízhaá sémúd. Wo ɔ baagula wóméfwó ná fwɔ-fwɔ.

²³ Wo kú ná dɛ ɲgul ɲji məjúwó; dɛgú námé ɲgul búbaalé məlwəg nə məcɛy mə dɛ bii wo ija ija məni.

²⁴ Bóól búúd myán mísəm mí dɛ búguli buud nda fwo faas, bóólúgá bāɲ myán zə dɛ mpúy fwála mə fwo cɔ.

²⁵ Jɔjɔ mísóólúgú mí dɛ námé bə, bóól búúd myán lɛɛl nyín. ɲji, míl tɛɛm bə nda lɛɛl nyín, mí ábáɛ bwên shwoód.

6

Sâ í dúgyá nə məlwaa nə omása yí

¹ Obúgula bí məlwaa wá bwé jəlá nə magula ná omása bāɲ bwé mpíyá nə gúmá jəsh. Ntó nyə e sá ná buud bwé nda *lās nə Zembí bwaasúlə mpu, tɔɔ nə ɲjígulá wúsá.

² Bɔɔɲg ómása bāɲ bí obúgula wá, bwé nda mpyény bwo ná jisə omínyɔɲú bāɲ. Í yidá jɛ ná bwé búɫɔg mpu sɛy nə bwo, bwé ɲgə mpu ná obúgula Zembí mə céél wá bwé wá bwé ɲgə balan nə məbwé mə ísɛy mán. Sâ wó jəlá nə jíguli búúd wəni, wo yáág nə bwo ná bwé mágələg.

Nə fwámé óyíguli, nə wəáyibəmb

³ ɲkí ɲgwól múúd mə jígulí gúl sâ shús, yida bíd fwámé íciyá í Cwámba wúsú Yésus-Kríst, ɲkí ntâg ná a bíd ɲjígulá í dúgyá nə cɔg í yé Zembí gúmá yí,

⁴ nyâh múúd má jág bul ñkêny nyúul, a má bul námá bə nə jág. Í mú nyə nda bwás á ná a dúg ñgə shuya ózhuyá ó dúlə ñgə faas bíl íciyá. Jí í də wóós cínəng yí? Ngeá ñji zhíñ nə ozhuyá, nə *bwaasálə mpu, nə dúlə bæemb bóól búúd?

⁵ Í də námá bə buud mítédúgá mí má lánɣuwo wá, də sɛɲusa mákál ná sɛɲusa sɛɲusa, kú nə məshíné. Nəcə buud mítédúgá mí má lánɣuwo wá bwá ampúyé ná óbúbálé, bwá má yida dúg nə cug í yá Zembí gúmá yí jisə bwo zhíñ bwá é bii kúm yí.

⁶ Cug í yá Zembí gúmá yí í yida námá bə zhíñ múúd mə bíl kúm yí, ñji í bə ntó ja múúd mə mpú də gwág məshusug nə sâ á jí nə ndí yí.

⁷ Shé áshígé zə nə sâ ja shé á zə byêl wa shí gaád yí; shé cugé námá nə ñkul kə nə sâ ja shé má ká yí.

⁸ Ntó ji ná, shé má ká bə nə idəg nə mikáándé, bímbí dəəngú kwaga.

⁹ Buud bwá də yáág ná bwá cɛɛl bə nə kúm wá, bwá də bágulə mənyúúl ná məbwəbálán má wáámbúg bwo, bwá mú biil láámbúd nə ndéé, bwá mú bə nə iyéesh mimbii mimbii í ntágúlə bwo, í njúl iyéesh í ímpwúfú. Iyéesh byəəng wá í də sá ná muud kweemashi nyáméfwó nə ndéé a yə yí.

¹⁰ Mpugá ná, «cɛɛlúlə *mwaanê wúsə kəɔlə á mimbii mí mábôw myêsh»*. Nda bóól búúd bwá á wá mənyúúl cɛɛl jəəng dí ná, bwá á béegyá nə kuú njəənd búgá kə ñgə gwaa cwagəwa; bwá á má təl bwáméfwó cwúnd dí.

6:4 1.4; 6.20; 2Tm 2.14 **6:5** Yuá 10.12; Mis 20.33-34; 1Te 2.5; Tit 1.11; 1Pr 2.14; 5.2 **6:6** 4.8; Flp 4.11; Heb 13.5 **6:7** Zhb 1.21; Ekl 5.14 **6:8** Mik 30.8-9 * **6:10** Na ji kaaná búúd bwá á də bwey ci fwála mwôw má Pwôl dí yí.

Gwánág fwámé gwáná

11 Nji, wεε muud má Zembî, túbúg isâ íni. Yidagú sọ ná wo cùgəg tútəlí, wo kándug lâm wá Zembî, wo bég nə búgá, nə ccelí, nə jísów nə lám mətəla.

12 Mpug ná cugələ cug búgá jí fwámé gwáná, gwánág gwáná jooŋg shú ná wo bíig cug á kandugə kandugə. Cug jooŋg wá Zembî nyə a jôw wo ná wo zég ŋwa yí. Njúwúlú wooŋg wé wó á bwaagələ zhwog buud bwé ŋgá gwág yí.

13 Mə zə təl wo ŋkəl mísh má Zembî dî, nəcə nyə wá ŋgá yə isâ byêsh cug. Mə təl námə wo ŋkəl nyooŋgú mísh má Yésus-Kríst dí, Yésus muud nyə á magulə Zembî mísh má Pons Pilát dí yé.

14 Ŋkəl nyooŋg nyísə ná wo mpúg baagələ mámpándí mə á yə wo má, wo sá ná wo cùgəgí nə mwo kú sá sâ májumâ, kú fúfug ná ndeé kə wóós jwów Cwámba wúsú Yésus-Kríst mə bá nyiŋgə zə yí.

15 Nəcə, Zembî wá mə bá lwóya nyə ja dâŋ fwála í bá námə wóós yí, Zembî muud jí Ajeláci anúnî yé, Cí í jwú nə micí myêsh yí, Cwámba míl micwámba myêsh mí ŋgá gwóq yé.

16 Nji nyəmэфwó wá jí ná nyə abúle yə, a njul kúl jí nə mbíí mánkenya mísh má múúd mə cùgé nə ŋkul jísow yí; muud ŋgwúd nə ŋgwúd nyə afwóyé bwele dúg nyə, muud cugé námə nə ŋkul dúg nyə. A ŋwág gúmə nə ŋkul á kandugə kandugə! Amen!

17 Buud bí nə kúm á cug ga wá, tálúg bwo mpándí ná ci bwé nda ŋkény mányúul, bwé nda kə wá búgá

6:12 1.18; 4.14 **6:13** Mat 27.11-26; Yuá 18.28-19.16 **6:14** 1.3, 18; Flp 1.10; 1Te 5.1-2 **6:15** Mis 1.7; 2Pr 3.3-9; Mbá 17.14 **6:16** MmN 33.20; Sôm 104.2; Yuá 1.18; Kol 1.15; 1Yn 4.12 **6:17** Sôm 62.11; Luk 12.15, 20; Zhk 5.1

jáŋ kúm dɔɔŋg dí, nəcə í bá cɔ̂. Bwé yídag kənd mílâm wé Zembî muud ŋgə yə sá isâ byêsh nə jɔ̂ lâm yé, nyə wé ŋgə sá nə sá ŋgəg nə balan nə isâ byɔɔŋgú shú mánywa mósú.

¹⁸ Cíŋ nə bwo nə bwé dúg sá mánywa, bwé dúg sá jɔ̂jɔ̂ mísóólúgú məŋkund məŋkund; bwé dúg sá váál yána í ŋgə wú lám dí cwú yí, bwé dɛ bə kwééshá nə bwé dɛ kaaw mábii mán nə bósól búúd.

¹⁹ Í ká yidá bə nə dáŋ kúm wé ŋgələ sá mbií mísóólúgú míni, í é kwəməsá bwo cug í ŋgə zə yí, kú nə sá í ntágulə.

Məbódá

²⁰ É yé Timotê, mpug baagulə sâ Zembî nyə á yə wo yí. Wo nda dɛ kənd málwə mbéé zhizhe mikaand mí ŋgə lúmbəli nə búgə myáád, wo ɔ sásúlə námə óŋkwafad ɔ búúd bwé ŋgə jaaw mənyúúl nə búšə nə mpúyá wá.

²¹ Bósól búúd bwé á jaaw mənyúúl ntó wá bwé á má lánɣawo wú búgəd.

Zembî ké sá bí mpaam.

Kálaad Zεmbî : Sə́ á Gúgwáan New Testament in Makaa

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Makaa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Makaa

© 2014, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
d1606f4a-0ada-5be8-9b44-23b40e4b3495